

anbringer man Varmeapparatet i den ene Ende og Thermometret i den anden Ende af Kirken, saa vil Proven give et meget forskjelligt Resultat, imod hvis det blev ophaengt i den samme Ende, og dens Udfald vil ligeledes afhænge af, om man ophaenger Thermometret under saadanne Omstændigheder, at det paavirkes af Rakkellovns Straalevarme, eller dette ikke er Tilfaeldet; man kan anbringe Thermometret i samme Afstand fra Varmeapparatet og dog faae et høist forskjelligt Resultat. Naar det derfor siges, at Apparatet skal kunne have Temperaturen 6 Grader, og det senere foreslaas, at Kirkeieren ikke skal være pligtig at tilveiebringe højere Varmegrad end 6 Grader, saa er det meget vilkaarligt, hvorledes man forstaar disse Bestemmelser, og deri har Mindretallets Forslag derfor i mine Dine ubetinget Fortrinnet, at Kirkeieren dog nogenlunde kan faae at vide, hvilket Omfanget er af den Forpligtelse, som denne Lov paalægger ham. Jeg skal derfor stemme for Mindretallets Forslag.

Ordføreren: Jeg skal tillade mig først at vende mig til den sidste ærede Læser (Fischer), som anbefalede Vedtagelsen af Mindretallets Forslag. Han indlod sig slet ikke paa at undersøge de Principer, der ligge til Grund for, at Flertallet er gaaet een Vej og Mindretallet en anden Vej, men han mente, at Mindretallets Forslag navnlig til § 4 var affattet heldigere end Flertallets Forslag, idet der var Sikkerhed for, at Kirkeieren ikke vilde blive i en utilbørlig Grad overbeholdt, hvad han kunde være udsat for, dersom Thinget vedtog Flertallets Forslag til den nævnte Paragraf. Mindretallet har nemlig begrændset sin Fordring derhen, at der kun skal anbringes saadanne Rakkellovne, som almindelig forekomme i Handelen, hvorimod Flertallet har forlangt, at Kirken skal forsynes med Rakkellov eller andet Varmeapparat. Det var da, yttrede den ærede Læser, slet ikke givet, at man vilde indskrænke sig til en Rakkellov og ikke vilde stille forlangende om et andet Varmeapparat, og i Fald jeg forstod den ærede Læser rigtig, mente han, at det var Synet, der skulde afgjøre Spørgsmaalet derom. Det er imidlertid slet ikke Tilfaeldet efter Flertallets Forslag; det er Kirkeieren og Loven, der afgjør dette Spørgsmaal. Paa en vis Maade kommer jo ogsaa Synet til, nemlig naar Lovens Bydende ikke bliver opfyldt. Det forlanges, at Apparatet skal være i Stand til at forhøje Temperaturen i Kirken med 6 Grader Reaumur; det er denne Fordring, Kirkeieren skal fyldestgjøre, og det overlades da til ham at fyldestgjøre det paa den Maade, som han finder det hensigtsmæssigst og rigtigst. Saaledes som Lovforslaget var affattet, var det Synet, der havde at afgjøre Sagen, og den ærede Landssthingsmand har vistnok fuldkommen Ret i, at der er meget faa Synsmænd, der vilde være i Stand til at be-

ret, og hvilken Størrelse den skal have, for at tilveiebringe en Temperaturforandring indtil 6 Grader. Hvad vilde Følgen blive, naar Synet havde dekretet Anskaffelsen af en vis Slags Rakkellov, og den viste sig ikke at være i Stand til at bringe Varmen op til 6 Grader? Saa maatte Synet sige, at det havde taget feil, og det blev da Kirkeieren, der maatte anstaffe en ny Rakkellov. Efter Forslaget, som det foreligger fra Flertallets Side, bliver det derimod Kirkeieiers Sag at anstaffe en Rakkellov, som kan fyldestgjøre den Fordring, der stilles. Den ærede Landssthingsmand fandt sig ogsaa beroliget ved den Bestemmelse, som findes i Mindretallets Forslag, at det skal være saadanne Rakkellovne, som almindelig forekomme i Handelen. Da der imidlertid efter Flertallets Forslag er givet Kirketiendeierne en Frist af 5 Aar, inden de skulle have anbragt disse Rakkellovne, saa tror jeg, at den ærede Landssthingsmand kan være overbevist om, at vedkommende Fabrikanter ville stille sig den Opgave at konstruere Rakkellovne, der kunne fyldestgjøre de Fordringer, der kunne stilles til Kirkerakkellovne, og at der som Følge deraf inden Forløbet af 4 Aar vil komme en hel Del meget store Rakkellovne i Handelen, og Mindretallets Forslag vil derfor efter min Formening ikke i denne Henseende yde nogen særdeles Betryggelse. — Det er ganske vist, at de Bemærkninger, som bleve fremsatte af det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Shestedt-Suul) og det ærede 8de kongevalgte Medlem (Fischer) med Hensyn til Thermometermaalingen, ere fuldkommen rigtige; man kan opvare en Kirke saa hensigtsmæssigt, som man kan ønske, og man kan dog foretage Thermometermaalingen paa en saadan Maade, at man derefter maatte sige, at Hensigten langt fra var fyldestgjort; man kan ikke blot hænge Thermometret faaledes, at det er udsat for Rakkellovns Straalevarme, men man kan f. Ex. hænge det paa den modsatte Væg, der vender imod Nord og er kold, eller man kan hænge det op under Gælden eller nede ved Gulvet, og man vil i ethvert Tilfaelde faae ganske forskellige Resultater. Det maa derfor forudsættes, at der her som alle vegne, hvor det gjælder om at bringe Lovbestemmelser til Anvendelse, finder en fornuftig og forsvaerlig Fremgangsmaade Sted. — Udvalgets Flertal kan naturligvis ikke paa nogen Maade gaa ind paa at frasalbe sin Opfattelse af Sagen og slutte sig til Mindretallet. For Udvalgets Flertals Forslag ligger der efter min Mening et Princip til Grund, et Princip, som bliver fuldstændig gjenneført ved de forskellige Vædringsforslag, som Flertallet har stillet. Det tror jeg derimod ikke, at man kan sige med Hensyn til Mindretallets Forslag — jeg taler ikke om Kirkegaardene, thi der ere vi jo enige, men alene om Kirkerens Opvarmning. Med Hensyn dertil mener Mindretallet, at det er forsvaerligt at paalægge Kirketiendeierne at anbringe et Varmeapparat, en An-